

ХМЕЛЬНИЦЬКА МІСЬКА РАДА РІШЕННЯ

шістдесят першої сесії

від 26.03.2026 № 46

м.Хмельницький

Про затвердження Програми охорони
довкілля Хмельницької міської
територіальної громади на 2026-2030
роки

Розглянувши пропозицію виконавчого комітету міської ради, з метою забезпечення виконання природоохоронних заходів на території Хмельницької міської територіальної громади, керуючись законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2026-2030 роки (далі – Програма) згідно з додатком.
2. Відповідальність за виконання рішення покласти на заступника міського голови М.Ваврищука та управління з питань екології та контролю за благоустроєм.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань містобудування, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.

Міський голова

Олександр СИМЧИШИН

**Програма
охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади
на 2026-2030 роки**

1. Загальні Положення

Охорона довкілля є одним із найважливіших пріоритетів сталого розвитку Хмельницької міської територіальної громади. Стан навколишнього природного середовища безпосередньо впливає на здоров'я населення, якість життя, економічний розвиток та соціальне благополуччя громади.

Сучасні екологічні виклики — зміни клімату, зростання обсягів відходів, забруднення повітря, води та ґрунтів — вимагають системного підходу до збереження природних ресурсів та відновлення екологічного рівноваги.

Дбайливе ставлення до довкілля, впровадження природоохоронних технологій, розвиток екологічної освіти та культури є основою для забезпечення гармонійного співіснування людини та природи, збереження природного наслідку для нинішнього та майбутніх поколінь.

Згідно зі статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є, зокрема, затвердження місцевих та регіональних програм охорони довкілля та інших документів планування місцевого рівня.

Програма розроблена відповідно до положень законодавства України у сфері охорони довкілля, з урахуванням стратегічних документів державного і регіонального рівнів, а саме: Конституції України, Бюджетного, Водного, Лісового та Земельного кодексів України; Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про екологічну мережу України», «Про управління відходами», «Про природно-заповідний фонд України», «Про охорону атмосферного повітря», постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів»; розпоряджень Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», від 27.12.2024 року № 1353-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів», від 20.10.2021 року № 1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року», від 01.11.2024 року № 1078-р «Про затвердження планів управління річковими басейнами Вісли, Дністра та Південного Бугу на 2025-2030 роки» та ін.

Під час підготовки Програми було враховано результати моніторингу стану довкілля на території громади, пропозиції виконавчих органів міської ради, комунальних підприємств, громадських організацій та наукових установ.

Програма охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на період 2026–2030 роки спрямована на поліпшення екологічного стану довкілля та забезпечення охорони, збереження, раціонального використання і відтворення природних ресурсів Хмельницької міської територіальної громади.

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма, шляхи і способи їх вирішення

Аналіз стану довкілля громади свідчить, що, попри загалом сприятливу екологічну ситуацію в порівнянні з іншими громадами та регіонами країни, існує низка ризиків та проблем, пов'язаних із забрудненням повітря, водних та земельних ресурсів. Зменшення цих ризиків потребує впровадження сучасних науково-технічних рішень, посилення природоохоронної діяльності, а також розвитку екологічної освіти та просвіти як серед населення, так і на рівні професійної підготовки.

Стан довкілля в межах Хмельницької міської територіальної громади потребує системного підходу до вирішення екологічних проблем, спричинених антропогенним навантаженням, урбанізацією та зміною клімату.

Програма охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади спрямована на розв'язання таких проблем, як наявність випадків перевищення рівня забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, зниження якості води за гідрохімічними та біологічними показниками, критичний рівень заповнення сміттевого полігону та наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, зменшення рекреаційних зон та зон зелених насаджень загального користування внаслідок забудови.

2.1. Атмосферне повітря

Клімат території Хмельницької МТГ характеризується теплим, малохмарним літом і помірно м'якою, переважно хмарною зимою.

Основними чинниками, що визначають режим забруднення атмосфери в межах Хмельницької міської територіальної громади, є техногенні (емісійні) джерела викидів, а також метеорологічні та топографічні особливості території. Емісійне навантаження формується під впливом стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Найбільший внесок у загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Хмельницької МТГ здійснюють такі галузі: переробна промисловість, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, а також сільське господарство і автотранспорт.

У 2024 р. від стаціонарних джерел викидів у повітряний басейн міста надійшло 1021,880 тонн забруднюючих речовин, що на 7 % менше ніж у 2023 році (1097,529 тонн).

З метою забезпечення системного контролю за станом атмосферного повітря Постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 827 затверджено Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та визначено зони і агломерації, у межах яких проводиться такий контроль. Місто Хмельницький є окремою агломерацією згідно Переліку зон та агломерацій, що встановлюються на території України.

Рішенням Хмельницької міської ради від 04.03.2020 року № 24 «Про затвердження заходів щодо організації та здійснення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря на території міста Хмельницького» функції органу управління якістю атмосферного повітря агломерації «Хмельницький» покладені на управління з питань екології та контролю за благоустроєм.

У 2022 році рішенням сесії Хмельницької міської ради від 28.04.2022 року № 11 було затверджено «Програму державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря агломерації «Хмельницький» на 2022 - 2026 роки».

Спостереження за якістю атмосферного повітря у межах Хмельницької МТГ здійснюється лише в місті Хмельницькому двома стаціонарними постами Хмельницького обласного центру з

гідрометеорології (розташовані за адресою Чорновола, 122 та на перетині вулиць Романа Шухевича і Олімпійської) за 19-ма речовинами: пил, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, оксид азоту, фенол, хлороводень, аміак, формальдегід – основні і специфічні – аміак, формальдегід та вісім важких металів.

За інформацією суб'єктів моніторингу, протягом останніх **п'яти років** не зафіксовано екстремальних рівнів забруднення атмосфери, спричинених аваріями техногенного характеру або несприятливими природними явищами. Також не виявлено наднормативних викидів зі стаціонарних джерел підприємств, які могли б істотно вплинути на стан атмосферного повітря. Середньорічні концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Хмельницького наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Хмельницького у 2018-2024 роках, мг/м³

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Пил	0,0809	0,0714	0,078	0,087	0,08	0,0855	0,0782
Діоксид сірки	0,0234	0,0272	0,023	0,026	0,023	0,0174	0,0164
Оксид вуглецю	1,6897	2,2826	2,175	1,725	1,8	1,86	2,0199
Діоксид азоту	0,0404	0,0556	0,046	0,042	0,039	0,0328	0,0337
Оксид азоту	0,0235	0,0279	0,0289	0,037	0,032	0,0272	0,0274
Фенол	0,0013	0,0019	0,0024	0,0021	0,0019	0,0014	0,0011
Хлороводень	0,0181	0,0347	0,032	0,037	0,025	0,041	0,045
Аміак	0,0068	0,0067	0,016	0,016	0,016	0,0084	0,0087
Формальдегід	0,0042	0,0039	0,0032	0,0025	0,0024	0,0016	0,0014

За результатами державного моніторингу стану атмосферного повітря у місті Хмельницькому протягом 2024 року виявлено, що загальний рівень забруднення повітря у місті можна оцінити як помірний. Середньорічні концентрації більшості досліджуваних речовин не перевищували гранично допустимих концентрацій (ГДК), однак спостерігалася тенденція до зростання окремих компонентів – передусім, оксиду вуглецю, аміаку; в окремих пробах спостерігалася перевищення завислих речовин (пилу) та діоксиду азоту (NO₂). Індекс забруднення атмосфери (ІЗА) для м. Хмельницького у 2024 р. дещо зменшився порівняно з 2023 роком і становив 2,85, що відповідає категорії «помірно забруднене повітря» (у 2023 році ІЗА складав 2,87). Найбільший внесок у формування ІЗА мають: діоксид азоту, пилові частинки, частково – оксид вуглецю.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря міста Хмельницького визначається Хмельницьким обласним центром з гідрометеорології на постійних постах спостереження. Середня потужність експозиційної дози гамма-випромінювання у повітрі на території міста у 2024 році становила – 11-12 мкР/год, у 2025- 12-13 мкР/год., що свідчить про стабільний та безпечний радіаційний фон, який перебуває у межах природних значень і не становить ризику для населення.

Основними джерелами шумового забруднення міста Хмельницького є транспортні засоби, промислові підприємства, комунальні об'єкти (зокрема котельні, трансформаторні та компресорні станції), будівельні майданчики, інформаційні та розважальні комплекси, а також зупинки громадського транспорту, обладнані аудіосистемами.

Рівень шумового навантаження на території міста варіює залежно від відстані до транспортних магістралей, інтенсивності руху в години «пікових навантажень», розташування будівельних майданчиків та інших джерел шуму, часу доби, а також наявності зелених насаджень, що виконують захисну функцію.

Результати визначення шумового навантаження в межах міської громади свідчать, що найвищі рівні шуму створюються автомобільним і залізничним транспортом, показники яких коливаються в межах 72-86 дБ. У селітебній зоні рівень шуму становить 48-63 дБ, при цьому максимальні значення спостерігаються поблизу залізничних колій та основних автомобільних магістралей. Перевищення допустимих рівнів фіксується також у зонах активного будівництва.

Викиди парникових газів та зміни клімату.

На сьогодні зміна клімату – це не лише екологічна, а й економічна та соціальна проблеми, які тісно пов'язані з цілями сталого розвитку, умовами дотримання прав людини, безпечним життям і здоров'ям, станом довкілля.

До основних потенційних негативних наслідків зміни клімату, що можуть проявлятися у Хмельницькій області, належать більшість з таких, що є характерними для України, а саме: посуха; пожежі; підтоплення та затоплення; катастрофічні гідрометеорологічні явища; зменшення площ та порушення видового складу зелених зон.

Одним із суттєвих та небезпечних ризиків, що впливатиме на мешканців Хмельницької міської територіальної громади та навколишнє середовище в цілому, може бути тепловий стрес. Адаже значні обсяги штучних поверхонь мають здатність сильно нагріватися та сприяти додатковому локальному підвищенню температури у приземного шару урбанізованих та забудованих територій. Іншим важливим фактором ризиків є вразливість міських зелених зон. Зменшення їх площ негативно впливатиме на фотосинтетичні та асиміляційні процеси.

Для останніх років характерним для Хмельницької МТГ є значне відхилення сумарних значень опадів від норми, особливо в теплу пору року, коли вони мають зливовий характер. Великі літні зливи нерідко призводять до підтоплень. Останні роки спостерігалось збільшення опадів для м. Хмельницького, зокрема від 554,5 мм у 2020 році до 643 мм у 2024 році. Поряд з дощовими, спостерігались і бездощові періоди, найбільша тривалість яких складала біля двох місяців.

Відповідно до Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату до парникових газів (ПГ) відносяться: діоксид вуглецю (CO_2), метан (CH_4), закис азоту (N_2O), гідрофторвуглеці (ГФВ), перфторвуглеці (ПФВ), гексафторид сірки (SF_6).

За 2024 рік в атмосферне повітря Хмельницької МТР надійшли такі обсяги парникових газів: діоксиду вуглецю – 181273,043 тонн; закису азоту – 9,997 тонн; метану – 47,416 тонн; гідрохлорфторвуглеців – 0,001 тонни.

Для зменшення наслідків зміни клімату, потрібно впроваджувати природоорієнтовані рішення – перехід на відновлювальні джерела енергії, розвиток електротранспорту та велоінфраструктури, озеленення населених пунктів, модернізація виробництва тощо. Важливо, щоб мешканці долучалися до озеленення, сортування сміття, енергоефективності та відповідального споживання.

Покращення якості атмосферного повітря та зменшення викидів є надзвичайно важливими завданнями в сучасних умовах. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є скорочення обсягів промислового виробництва, зменшення споживання газу та вугілля, а також перехід підприємств на енергоощадні режими роботи. Не менш важливим є оновлення автопарку, обмеження експлуатації застарілих транспортних засобів, заборона використання палива низької якості та покращення стану дорожнього покриття, розвиток альтернативної енергетики.

Для вирішення проблем, пов'язаних із забрудненням атмосферного повітря, необхідні системні заходи в т.ч.:

- оновлення рухомого складу муніципального парку новітніми транспортними засобами;
- модернізація існуючих систем опалення та модернізація газоочисного устаткування;
- збільшення площі зелених насаджень загального користування, озеленення зупинок автотранспорту;
- впорядкування руху транспорту на дорогах центральної частини міста;
- моніторинг стану атмосферного повітря та інформування населення про його стан.

2.2. Зелені насадження, природно-заповідний фонд та екологічна мережа громади

Зелені насадження. Одним із основних елементів благоустрою населених пунктів є зелені насадження. Крім естетичного, вони мають ще й величезне санітарне значення, захищаючи місто від диму, газів, пилу тощо. Зелений масив приміської зони є резервуаром чистого повітря для населеного пункту.

Парки, сади, алеї і бульвари - це своєрідні легені, які очищають забруднене повітря, створюють сприятливий мікроклімат і оздоровлюють довкілля. Вдале поєднання різних рослин дозволяє значно зменшити шкідливі санітарні фактори урбанізації. Так, насадження дерев, кущів і газонів значно зменшують амплітуду температурних коливань, збільшують у спекотні дні вологість повітря, покращуючи таким чином теплообмін людини і її самопочуття.

Рівень благоустрою та озеленення територій – один з показників якості середовища проживання. Від рівня розвитку сфери благоустрою та озеленення громади залежить якість життя мешканців Хмельницької міської територіальної громади.

До зелених насаджень загального користування відносяться території парків, скверів, бульварів, насаджень на схилах, набережних, лісопарків, лугопарків тощо, які мають вільний доступ для відпочинку.

Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 для м. Хмельницького нормативна потреба в зелених насадженнях загального користування з урахуванням вимог екологічної складової на одного мешканця складає 10,5-11,0 м². За міжнародними нормами цей показник має бути не менше 20,4 м².

З 2021 по 2025 роки під парки та сквери відведено понад 123,23 га території зелених зон, які передані в постійне користування КП «Парки і сквери міста Хмельницького» та КП по зеленому будівництву і благоустрою міста. З них найбільшу площу займають зелені зони вздовж річки Південний Буг між вулицями Старокостянтинівське шосе та Трудовою – 38,0561 га, вздовж річки Кудрянка в районі вулиць Щедріна та Холодноярців – 55,1292 га та лісопаркова зона між вулицями Степанкова та Болохівською – 26,00 га.

Останніми роками стан зелених насаджень у місті погіршується через «ущільнювальну забудову», що знищує зелені зони, недостатній догляд (відсутність відповідної техніки, фахового персоналу, фінансування), забруднення повітря від промисловості та транспорту, а також, хвороби дерев та нездатності їх виконувати екологічні функції.

У зелених насадженнях Хмельницької територіальної громади спостерігається більш раннє пожовтіння і опадання листя деревних рослин у порівнянні з природними екотопами. Особливої уваги потребують гіркокаштани звичайні, які уражені каштановою мінуючою мілью – інвазійним видом, який спричиняє раннє опадання листя, зменшення кількості плодів.

Загрозливого характеру набуло поширення напівпаразита омели білої на деревах багатьох вулиць міста Хмельницького. Трапляється переважно на листяних породах дерев, особливо сильно вражені омелою білою тополя дельтовидна, клен гостролистий, липа серцелиста. Особливої уваги потребують декоративні насадження, що створені з самшиту вічнозеленого, на пагонах якого спостерігається спалах небезпечного шкідника – вогнівки самшитової.

Протягом 2025 року проведено роботи із знищення борщівника Сосновського (площею 96,5 тис. м²), видалення окремих засохлих та пошкоджених дерев (88 дерев), видалення омели (56 дерев), розчистки ділянки від самосіву (4,8 тис. м²), аварійних засохлих дерев у заплаві р. Південний Буг від вул. Свободи до вул. Старокостянтинівське шосе (права сторона) тощо.

Природно-заповідний фонд. Станом на 1.01.2025 р. природно-заповідний фонд (ПЗФ) Хмельницької міської територіальної громади нараховує 31 природно-заповідну територію та об'єкт. Найбільша їх кількість (23 одиниці) розташована у межах м. Хмельницького. Загальна площа ПЗФ м. Хмельницького складає 191,7658 га (2,07 % від площі міста, 1,5 % від площі громади). До складу природно-заповідного фонду Хмельницької територіальної громади увійшли й природно-заповідні території та об'єкти прилеглих сіл.

Об'єкти природно-заповідного фонду Хмельницької міської територіальної громади

№ з/п	назва	тип	Площа, га	Місце розташування території чи об'єкту ПЗФ
1	Липа звичайна	Ботанічна пам'ятка природи	0,02	вул. Грушевського, 64
2	Алея каштана кінського	Ботанічна пам'ятка природи	0,5	вул. Чорновола, 24
3	Бук червоний	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Героїв Маріуполя, 5
4	Бук червоний	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Героїв Майдану, 24
5	Горіх чорний	Ботанічна пам'ятка природи	0,02	вул. Пилипчука, 5
6	Парк ім. Чекмана	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	140,45	вул. Проскурівського підпілля

7	Парк Заріччя	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	4,3	обмежений вулицями Свободи, Зарічанська, Перемоги, Проспект Миру
8	сквер ім. Т.Г. Шевченка	парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	4,7	вул. Грушевського
9	Дендропарк Поділля	дендропарк	36,3295	на перетині вул. Проспект Миру та Старокостянтинівське шосе
10	Ботанічний сад Хмельницького національного університету	ботанічний сад	2,21	вул. Інститутська,11
11	Дендрологічний парк «Юннатівський»	дендропарк	2,06	пров. Шкільний, 8 м. Хмельницький
12	«Сад Григорія Сковороди»	Ботанічна пам'ятка природи	0,1914	вул. Ярослава Мудрого, 2 м. Хмельницький
13	«Сквер імені Кузьми Скрябіна»	Ботанічна пам'ятка природи	0,0833	вул. Героїв Маріуполя, на території Хмельницької обласної філармонії м.Хмельницький
14	«Сквер імені Володимира Івасюка»	Ботанічна пам'ятка природи	0,1907	вул. Кам'янецька, (між будівлею Хмельницької обласної філармонії та вул. Кам'янецькою) м. Хмельницький
15	«Сквер пам'яті героїв та жертв Чорнобиля»	Ботанічна пам'ятка природи	0,2981	вул. Кам'янецька, 1 (на розі вулиць Прибузької та Кам'янецької біля пам'ятника «Героїв та жертв Чорнобиля») м. Хмельницький
16	«Сквер слави»	Ботанічна пам'ятка природи	0,3438	вул. Кам'янецька, (по вул. Кам'янецькій, 111 та вул. Сковороди та Кам'янецькою) м. Хмельницький
17	«Прибузькі сосни»	Ботанічна пам'ятка природи	0,025	вул. Кам'янецька, 2 м. Хмельницький
18	«Бук на Володимирській»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	вул. Володимирська, 74 м. Хмельницький
19	«Тисячі сердець»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	вул. Володимирська, 85 м. Хмельницький
20	«Відгомін віків»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	вул. Петра Болбочана, 6 м. Хмельницький
21	«Клен театральний»	Ботанічна пам'ятка природи	0,001	Вул. Соборна, 60 (перед входом до Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Старицького)
22	«Два платани»	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Старокостянтинівське шосе, (між буд. 12а та 14/1)
23	«Сосни Чорні»	Ботанічна пам'ятка природи	0,01	вул. Олексія Скоблі, 11,13 м. Хмельницький
			191,7658 га	

24	Парк ім. С. Мацшина	Парк – пам'ятка садово-паркового мистецтва	12,0	1,5 км. від с.Пирогівці
25	Лісовий заказник «Давидковецький»	Лісовий заказник	506,0	кв.кв. 28-34 Хмельницького лісництва ДП «Хмельницьке лісомисливське господарство»
26	Гідрологічний заказник «Вовчанський»	Гідрологічний заказник	173,9 (загальна площа 1629,5)	Заплава річки Вовк
27	Бахматовецька колонія сірої чаплі	Зоологічна пам'ятка природи місцевого значення	4,7	квартал 16 виділів 4-5 Прибузького лісництва філії «Хмельницьке лісомисливське господарство» ДП «Ліси України»
28	Гідрологічний заказник «Грузевицький»	Гідрологічний заказник	324, 0 загальна площа	неподалік від села Грузевиця .
29	Заповідне урочище «Лезнівське»	Заповідне урочище	114, 0 загальна площа	біля північно-східної околиці міста, у межах кв. 37 Хмельницького лісництва ДП «Хмельницьке лісомисливське господарство»
30	Лісовий заказник «Лісогринівецький»	Лісовий заказник	109,4 (загальна площа)	Хмельницьке лісництво, кв. 35, 36, неподалік від села Лісові Гринівці .
31	Лісовий заказник «Барвінська криниця»	Лісовий заказник місцевого значення	20,5011	у межах Прибузького лісництва філії “Хмельницьке лісомисливське господарство”

Території та об'єкти ПЗФ Хмельницької МТГ мають важливе наукове, дендрологічне, інтродукційне, орнітологічне, природоохоронне, історико-культурне, естетичне, санітарно-гігієнічне, рекреаційне, навчальне, еколого-виховне, еколого-просвітницьке, пізнавальне значення та цінність спадку.

Режим господарського використання територій природно-заповідного фонду регламентується дією Закону України «Про природно-заповідний фонд» та Положеннями про об'єкти природно-заповідного фонду.

Для збереження природно-заповідного фонду потребує розробки документація (землевпорядна, проекти організації та утримання тощо), забезпечення кваліфікованого догляду за парками, дендропарками, окремими деревами та їх групами. У 2021 році розроблено проект організації території дендропарку місцевого значення «Поділля». У 2024 році встановлено межі територій природно-заповідного фонду 3 об'єктів: сквер ім. В.Івасюка, сквер ім. К. Скрибіна, парк «Заріччя».

Екологічна мережа. Територія Хмельницької МТГ інтегрована у регіональну екомережу та забезпечує її цілісність, а також є невід'ємною частиною Національної екологічної мережі України.

Згідно з розробленою регіональною схемою екологічної мережі Хмельницької області Хмельницька міська територіальна громада входить до Південнобузького екокоридору,

Давидковецького природного ядра та частково до Чорноострівсько-Грузевицького, Верхньопобузького природних ядер та Бужоцько-Бузько-Вовксько-Смотрицького екокоридору Хмельницької області.

Рішенням тридцять четвертої сесії Хмельницької міської ради від 09.10.2019 року № 37 затверджена схема екологічної мережі міста Хмельницького. Загальна площа екологічної мережі міста Хмельницького становить 1234,83 га, що складає 11,54 % від загальної площі міста. Загальна довжина екокоридорів екомережі становить 59,16 км.

Структуру екомережі складають природні ядра та екокоридори національного, регіонального й місцевого рівнів, а також відновлювальні та буферні території.

У межах міста Хмельницького виділено 6 природних ядер – центрів біорізноманіття: з них 5 регіонального рівня: Дендропарк Поділля, Парк ім. М. Чекмана, Прибузьке, Гречанський ліс, Ботанічний сад та одне ядро локального рівня – Ветеранський ліс. Їх об'єднують 10 екокоридорів різних рівнів: один національного рівня (Південнобузький); три регіонального рівня (Північний, Плоскирівський, Кудрянський); шість локального рівня: екокоридор (Лезнівський струмок, Південо-Західний, Південний, Дачі Дубово, Старосадівський, Книжковецький).

Базою для формування локальної екомережі стала мережа природно-заповідних територій та об'єктів. Екокоридори і ядра виділені в межах річкових долин та зелених зон, що є необхідною умовою їх захисту, забезпечення обміну генетичним матеріалом, збереження міграційних шляхів для біотичного різноманіття.

У структурі екомережі виділено чотири відновлювальних території: «Озерненська», «Бандерівська», «Тернопільська», «Поворот на Розсошу». Їх загальна площа становить 0,55 га.

Буферні території включають прибережно-захисні смуги та буферні зони територій ПЗФ.

На сьогодні розпочато роботи з розробки екологічної мережі Хмельницької міської територіальної громади.

Пріоритетними завданнями в сфері озеленення є:

забезпечення системного управління у сфері озеленення, що передбачає: створення програми озеленення та догляду за зеленими насадженнями на території Хмельницької міської територіальної громади; збереження існуючих зелених зон; посадку і відповідний догляд за новоствореними зеленими насадженнями;

виключення можливості зміни цільового призначення та видачі містобудівних умов та обмежень на забудову земельних ділянок рекреаційного призначення, у тому числі зелених насаджень загального користування;

створення міні-скверів, організація вертикального озеленення у густо забудованій центральній частині міста;

розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

здійснення заходів щодо збереження та розвитку існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

розроблення проєктів організації території об'єктів природно-заповідного фонду та проєктів утримання парків-пам'яток садово-паркового мистецтва;

використання сучасних сумішей у зимовий період з метою захисту зелених насаджень від засолення ґрунту.

2.3. Водні ресурси

Водні ресурси є одними з найважливіших складових довкілля, від яких залежить життя та здоров'я людей, стан екосистем і розвиток економіки. Водночас водні ресурси є одним з найбільш вразливих елементів природного середовища, якість якого здатна швидко погіршуватися під впливом господарсько-побутової діяльності людини. Постійний зріст антропогенного тиску на гідросферу, зміни в режимі води та обсягах поверхневих вод призводять до зниження якісних та кількостей характеристик поверхневих вод.

Основними джерелами забруднення є: стічні води підприємств промисловості та житлово-комунального господарства; скиди неочищених або недостатньо очищених стічних вод з очисних споруд; поверхневий стік з сільськогосподарських угідь, доріг та інших міських територій; атмосферні опади та транспорт.

Актуальність проблеми раціонального використання водних ресурсів та їх охорони від забруднення і виснаження охоплює різні регіони країни, в тому числі Хмельницьку міську територіальну громаду. Останнім часом відзначається тенденція до зменшення обсягів водних

ресурсів, спричинена змінами кліматичних умов, а забруднення стоками та іншими джерелами призводить до зниження екологічної стійкості водних систем та їх саморегенераційної здатності. Отже, в умовах підвищення антропогенного тиску на більшу кількість водних екосистем актуальним питанням стає оцінка екологічного стану та шляхи вирішення екологічних проблем поверхневих вод, як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях.

Водні ресурси Хмельницької міської територіальної громади складаються з **поверхневих і підземних вод**, що мають велике значення для водопостачання, екологічного балансу та рекреації населення.

Поверхневі водні об'єкти представлені такими основними річками: Південний Буг (головна водна артерія громади); Кудрянка (права притока Південного Бугу); Плоска (права притока Південного Бугу); Зелена (ліва притока Південного Бугу); Зінчиця (ліва притока Південного Бугу); Вовк (права притока Південного Бугу).

Загалом на території громади налічується 5 водосховищ: у заплаві річки Кудрянка (Самець) в м. Хмельницький (об'ємом 1330,7 тис. м³); на р. Південний Буг в м. Хмельницький (об'ємом 5000,2 тис. м³); на р. Зінчиця за межами с. Малашівці (об'ємом 1127,6 тис. м³); – на р. Зінчиця за межами с. Пирогівці (об'ємом 1813,5 тис. м³); – у заплаві річки Плоскої за межами с. Шаровечка (об'ємом 1380,0 тис. м³). Загальна площа водного дзеркала при нормальному підпірному рівні (НПР) водосховищ становить 459,4213 га. Також на території громади налічується 101 ставок загальною площею водного дзеркала при НПР 500,6337 га, з яких 8 нерусливих ставків та 93 русливих.

Всі річки мають змішаний тип живлення: при цьому, навесні переважає снігове живлення – танення снігу, влітку – дощовими водами.

За даними спостережень вміст забруднюючих речовин, які потрапляють у поверхневі водні об'єкти, щороку зростає. Ймовірною причиною забруднення являється зношеність існуючих очисних споруд, каналізаційних мереж, відсутність очисних споруд зливових вод, зміна кліматичних умов (мілководдя), забудова водоохоронних зон та водно-болотних угідь. Важлива роль останніх полягає в очищенні поверхневих стоків перед потрапленням у річку водно-болотною біотою.

Із зворотними водами у водні об'єкти потрапляють такі забруднюючі речовини, як азот амонійний, сульфати, нітрати, синтетичні поверхнево-активні речовини, фосфати тощо. Активне використання населенням в побуті хімічних миючих засобів створює труднощі при здійсненні очистки стічних вод на очисних спорудах повної біологічної очистки.

Струмки, потічки, канали, які протікають територією МТГ, потребують покращення санітарного стану прибережної зони, ліквідації надходження неочищених стоків із неканалізованих територій міста, оскільки вони є джерелами забруднення басейну річки Південний Буг.

Щорічно здійснюється моніторинг якості поверхневих вод на водних об'єктах, розташованих на території громади (відібрано 30 проб). За даними спостережень фіксується підвищений вміст забруднюючих речовин, які потрапляють у поверхневі водні об'єкти. Зокрема, у р. Південний Буг у с. Копистин спостерігається перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин. Аналізуючи результати спостережень рівня забруднення річки Південний Буг за останні п'ять років, (проби відбирались у двох створах річки Південний Буг: 0,1-0,7 км вище від межі міста та 0,5-0,7 км нижче межі міста) відзначається тенденція значне зростання таких забруднюючих речовин, як азот амонійний, азот нітритний, залізо загальне, сполуки міді та марганцю.

Для покращення стану поверхневих водних об'єктів проведено наукові дослідження з вивчення стану якості води у р. Південний Буг (у межах міста) та озері у мікрорайоні Озерна. Здійснювались заходи з комплексної біомеліорації міського водосховища та водойм у парку ім. М. Чекмана (вселення риб-меліорантів, водоростей хлорели, вапнування).

Для водопостачання міста Хмельницького питна вода видобувається із підземних джерел, накопичується в резервуарах водопровідних насосних станцій, дезинфікується, знезалізнюється і подається водогонами, розподільчою мережею до споживачів.

Вода видобувається з 20 артезіанських свердловин Чернелівської ділянки Хмельницького родовища підземних вод. Інші 5 ділянок, такі як «Кудрянка», «Центральна» «Західна»,

«Південна» та «Шаровечка» знаходяться в резервному режимі (в основному без відновлення та модернізації споруд і обладнання).

Якість води за основними показниками відповідає діючим в Україні нормативам ДСНП 2.2.4.171-10 «Вода питна») з дозволеними Мінохорони здоров'я відхиленнями по вмісту заліза, аміаку, жорсткості, які є переважно природного походження.

Для забезпечення надійності та стійкості систем водопостачання, важливо враховувати можливості оновлення та модернізації обладнання на резервних ділянках. Проактивний підхід до утримання та розвитку водозаборів є ключовим для забезпечення безперебійного водопостачання міста в умовах зростання та зміни водних ресурсів.

Децентралізоване водопостачання на території міської територіальної громади забезпечується криницями та свердловинами, які переважно експлуатуються в селах, що увійшли до складу громади.

Залишається проблемою визначення розмірів і меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм на території громади. Відповідно до Програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2021-2025 роки, на виконання заходів з охорони та раціонального використання водних ресурсів, у 2023 році було розпочато роботи з виготовлення проєктів землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів. Першим етапом було виготовлено проєкт землеустрою щодо організації і встановлення меж прибережних захисних смуг річки Південний Буг на ділянках: від межі територіальної громади до мосту на вулиці Кам'янецькій (151,42 га); від вулиці Трудової до межі території міста Хмельницького (56,0 га). Проєкти землеустрою затверджено Рішенням сесії Хмельницької міської ради від 14.06.2024 року №53. Другим етапом у 2024 році - на ділянці: від мосту по вул. Кам'янецькій до вул. Трудової (64,38 га) та від межі території м. Хмельницького (мікрорайон Лезнево) до межі Хмельницької міської територіальної громади (382,3 га). Проєкти землеустрою затверджені рішенням сесії Хмельницької міської ради від 27.06.2025 року №53. Загальна площа встановлених прибережних захисних смуг становить 654,1 га (з обох сторін берегів). В подальшому планується реалізовувати зазначені заходи для інших річок в межах громади.

Пріоритетними завданнями охорони водних ресурсів, реалізація яких вимагає значних фінансових ресурсів, є:

- забезпечення якості питної води;
- модернізація і капітальний ремонт артезіанських свердловин і водопровідних насосних станцій;
- капітальний ремонт або будівництво нових міських очисних споруд;
- розширення каналізаційної мережі в приватному секторі для забезпечення централізованого водовідведення та мінімізації забруднення поверхневих водойм громади неочищеними стічними водами;
- будівництво локальних очисних споруд зливових стоків та покращення стану існуючої дощової каналізації територіальної громади;
- виявлення та ліквідація самовільних несанкціонованих підключень комунально-побутових стоків в мережу зливової каналізації;
- моніторинг поверхневих вод;
- розчистка русел та ревіталізація малих річок;
- винесення меж прибережних захисних смуг та вирішення питання їх утримання;
- інформування населення про стан водних екосистем та джерел їх забруднення (в тому числі видання науково-просвітницької літератури), залучення громадськості до вирішення водоохоронних та водозберігаючих питань.

2.4. Управління відходами

Пріоритетом у поводженні з відходами для Хмельницької міської територіальної громади є діяльність, спрямована на зменшення утворення відходів, роздільне збирання твердих побутових відходів і залучення відходів у процеси виробництва як ресурсів сировини та енергії. Управління побутовими та іншими відходами у Хмельницькій громаді спрямоване на впровадження сучасних екологічних підходів, зокрема принципів циркулярної економіки та «Zero Waste» (нуль відходів). Місто приєдналося до міжнародної сертифікації Zero Waste Cities, що підтверджує намір зменшити утворення сміття, впроваджувати сортування й переробку на місцевому рівні.

Хмельницьке комунальне підприємство «Спецкомунтранс» найбільше підприємство міста у сфері надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів, діяльність якого спрямована на організацію найбільш якісної системи управління відходами.

Окрім того, у господарському віданні комунального підприємства перебуває полігон твердих побутових відходів. Існуючий полігон твердих побутових відходів міста наближається до заповнення своєї максимальної ємності, а утворення побутових відходів м. Хмельницького в найближчі роки суттєво збільшиться. Саме тому, Хмельницьким комунальним підприємством «Спецкомунтранс» було розроблено Проект модернізації інфраструктури твердих побутових відходів у м. Хмельницькому. 07 жовтня 2020 року між ХКП «Спецкомунтранс» та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) був підписаний кредитний договір, а також договір гранту між ХКП «Спецкомунтранс», Хмельницькою міською радою та ЄБРР. Проект складається з наступних етапів:

- реконструкції сміттевого полігону та будівництво двох нових санітарних секцій полігону;
- встановлення нової системи для очистки фільтрату;
- придбання нового обладнання для сміттевого полігону;
- будівництво комплексу з механіко-біологічного оброблення відходів. Ця система включає: механічне оброблення (просіювання) на сортувальній лінії для вилучення матеріалів, які придатні для повторного використання, виробництво палива з відходів (RDF) та компостування органічної фракції ТПВ за допомогою аерації та перемішування в закритих, металевих коробах.

У рамках проекту «Нове будівництво очисних фільтрувальних споруд (ОФС) Хмельницького полігону твердих побутових відходів» встановлено станцію очищення фільтрату, яка працює у режимі тестової експлуатації. Розпочато будівельні роботи безпосередньо на полігоні твердих побутових відходів. Триває облаштування нових карт полігону, де складуватиметься сміття після переробки.

З метою сортування побутових відходів у місті створено 2 Центри управління відходами - місця, куди кожен мешканець міста може безкоштовно здати відходи для їх подальшої переробки чи утилізації. Завдяки роботі Центрів планується скоротити потрапляння відходів на полігон та поступово упорядкувати поводження з великогабаритними відходами в місті. Центрами управління відходами зібрано 2,9 т батарейок, 709 термометрів, 10,6 тис. ламп, 1,1 т медикаментів, 1,3 тис. од. великої побутової техніки, 2,7 т тари (фарби, лаки, клеї), 92 л відпрацьованого мастила, 42,2 т будівельних відходів, 14,4 т зелених відходів, 7,2 т макулатури, 1,2 т поліетилену, 3,9 т склобою, 1,5 т металобрухту, 12,5 т одягу тощо. Підприємство ХКП «Спецкомунтранс» у 2025 році розпочало облаштування нового Центру управління відходами за адресою: вул. С.Хороброго, 1.

Крім того в громаді працює Екобус, який курсує по місту та населених пунктах старостатів за графіком та приймає від населення небезпечні відходи, що містяться у складі побутових. Послугами Екобуса, що забезпечує збирання небезпечних відходів у складі побутових, за 2024 рік було прийнято та передано на утилізацію 14,8 т, зокрема: 5678 кг 37 батарейок, 1000 шт. ртутних термометрів, 8834 шт. люмінесцентних та енергозберігаючих ламп, 1500 кг медикаментів, 3000 кг електронного обладнання, 2000 кг фарб, клеїв, розчинники (в тарі). Усі відходи, що містять ртуть (люмінесцентні лампи, енергозберігаючі лампи, термометри), зібрані Екобусом, передаються на утилізацію до ДП «Боднарівка» ЛКП «Зелений Львів» у м. Львів. Усі інші небезпечні відходи (батарейки тощо) передаються ТОВ «Екологічні інвестиції», м. Київ. Протягом поточного 2025 року за допомогою Екобуса зібрано на утилізацію 1,9 т батарейок, 2,2 тис. ламп люмінесцентних та енергозберігаючих, 348 термометрів, 494 кг медикаментів, 0,7 т тари (фарби, клеї, розчинники), 1,3 т відпрацьованого електричного та електронного обладнання.

У місті Хмельницькому продовжує функціонувати інтерактивний навчальний центр поводження з відходами – «Гуфі центр», який впродовж 2024 року прийняв 9604 відвідувача. Гіди центру провели 434 тури для дітей зі шкіл та дошкільних закладів міста та Хмельницької територіальної громади, педагогів, працівників комунальних підприємств, ВПО, іноземних гостей, а також для усіх бажаючих.

Щороку проводиться активна робота з ліквідації стихійних сміттєзвалищ. З метою виявлення та ліквідації стихійних сміттєзвалищ у зелених зонах, прибережних смугах водойм постійно діючою комісією з питань поводження з безхазяйними відходами здійснюються обстеження території громади. Стихійні сміттєзвалища, виявлені під час рейдів, обстежень

фіксуються в актах обстежень, здійснюється контроль за їх ліквідацією. Також, протягом поточного 2025 року на території громади проведені роботи з ліквідації 6 стихійних сміттєзвалищ.

Пріоритетні завдання у сфері управління відходами є:

- закриття й рекультивація існуючого полігону;
- будівництво сміттєпереробного комплексу;
- вдосконалення системи роздільного збору та утилізації відходів (в т.ч. будівельних відходів, побутової техніки, відходів лікувальних закладів, відходів рослинництва тощо);
- продовження започаткованої практики збирання небезпечних відходів, які утворюються в побуті;
- розробка місцевого плану управління відходами Хмельницької міської територіальної громади.

2.5. Екологічна освіта та виховання. Співпраця з громадськістю

Екологічна освіта та виховання є ключовими складовими формування екологічної культури населення, відповідального ставлення до навколишнього природного середовища та забезпечення сталого розвитку територіальної громади. Реалізація цього напрямку спрямована на виховання відповідального ставлення до природних ресурсів, зменшення негативного впливу на довкілля та активну участь громадськості у природоохоронній діяльності.

Найбільший вплив на формування особистості, в тому числі на екологічну свідомість, мають заклади дошкільної, середньої та вищої освіти. Також, суттєву роль у розвитку свідомості відіграють масові природоохоронні заходи місцевого рівня, які щороку організовуються та проводяться органами місцевого самоврядування, шкільними та вищими навчальними закладами, представниками підприємств, установ та організацій міста тощо.

Для підвищення рівня екологічної свідомості населення, в межах загальнонаціональних та місцевих екологічних ініціатив проводяться природоохоронні заходи, спрямовані на покращення стану навколишнього середовища, озеленення території громади та поширення екологічної освіти. Щороку у вересні проводяться заходи до Всесвітнього дня прибирання «World Cleanup Day» із залученням структурних підрозділів міської ради, комунальних підприємств та громадськості.

З метою відзначення Дня води та підвищення рівня обізнаності про значення і важливість води в закладах освіти Хмельницької міської територіальної громади проведено виховні години, тематичні уроки щодо важливості води та збереження водних ресурсів. Також, поширено серед учнівської молоді відеоматеріали щодо наслідків потрапляння фосфатів до водойм.

Через засоби масової інформації систематично здійснюється інформаційно-роз'яснювальна робота щодо дотримання Правил благоустрою на території громади, недопущення попадання господарсько-побутових стоків через мережу зливової каналізації у водойми, заборону спалювання залишків сухої рослинності та відходів, торгівлі первоцвітами, ловлі риби під час нересту тощо. З метою проведення екологічної роз'яснювальної кампанії поширено в громадському транспорті відео матеріалів про заборону спалювання.

Інформація щодо стану довкілля, благоустрою території громади, постійно висвітлюється на сайті Хмельницької міської ради, в соціальній мережі Фейсбук.

Розпочато внесення інформації до геопросторової бази даних щодо стану атмосферного повітря та стану поверхневих вод (р.Південний Буг).

Основними напрямками екологічної освіти та виховання у громаді є:

- інтеграція екологічної тематики в освітній процес закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійної освіти Хмельницької міської територіальної громади;
- проведення міських та локальних еколого-просвітницьких заходів, акцій, конкурсів, інформаційних кампаній, присвячених охороні довкілля, поводженню з відходами, енергоефективності та збереженню зелених зон;
- формування навичок екологічно відповідальної поведінки населення, у тому числі культури роздільного збирання відходів, ощадливого використання водних та енергетичних ресурсів;
- підтримка ініціатив, спрямованих на залучення дітей і молоді до практичної природоохоронної діяльності.

Залучення громадськості до екологічного управління є важливою умовою не лише підвищення ефективності екологічної політики, а й формування культури екологічної відповідальності в суспільстві. Активна участь громадян у прийнятті екологічно значущих рішень сприяє зміцненню демократичних засад і забезпеченню більшої прозорості в екологічному управлінні.

Разом із тим, одним з основних викликів залишається низький рівень громадської підтримки природоохоронних ініціатив серед населення, особливо в умовах пріоритетності воєнних, соціальних та економічних проблем.

Реалізація заходів з екологічної освіти, виховання та співпраці з громадськістю сприятиме підвищенню рівня екологічної свідомості мешканців Хмельницької міської територіальної громади, активізації участі громадян у природоохоронній діяльності та покращенню якості навколишнього природного середовища.

Пріоритетними завданнями даного напрямку є:

проведення спільних природоохоронних заходів, акцій в тому числі на базі навчальних закладів громади;

розповсюдження соціальної реклами;

інформування населення про важливість збереження довкілля;

формування доступної системи інформування населення про стан довкілля.

3. Мета Програми

Метою Програми є здійснення на території Хмельницької міської територіальної громади заходів у галузі охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів, в тому числі в рамках повоєнного відновлення, запобігання негативним наслідкам для довкілля та ліквідація таких наслідків, а також формування в жителів громади екологічної культури.

Програмою визначені пріоритетні напрямки та комплекс заходів щодо охорони та поліпшення стану довкілля Хмельницької міської територіальної громади.

Враховуючи сучасну екологічну ситуацію, для досягнення мети необхідно реалізувати першочергові заходи в ключових напрямках :

покращення якості атмосферного повітря та кліматична політика: пом'якшення та адаптація до зміни клімату;

ефективне управління відходами;

охорона і раціональне використання зелених насаджень, збереження природно-заповідного фонду;

охорона та раціональне використання водних ресурсів;

екологічна освіта та виховання, співпраця з громадськістю.

Виконання передбачених Програмою природоохоронних заходів можливе лише за умови сприяння їх реалізації з боку органів місцевого самоврядування, керівників підприємств, установ і організацій, громадських організацій та населення громади.

4. Завдання і заходи

Перелік завдань і заходів, що пропонується реалізувати в ході виконання Програми і спрямувати на розв'язання проблем та досягнення стратегічних цілей Програми представлено в табличній формі в Додатку 1.

5. Очікувані результати виконання Програми, ефективність реалізації

Реалізація Програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2025-2030 роки сприятиме забезпеченню екологічної безпеки, покращенню стану навколишнього природного середовища та підвищенню якості життя населення.

Внаслідок виконання запланованих заходів очікується:

Покращення якості природного середовища:

зменшення рівня забруднення атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод;

поліпшення санітарного стану водних об'єктів, зокрема річки Південний Буг, Плоска, Кудрянка та інших;

скорочення обсягів утворення, накопичення та несанкціонованого розміщення відходів;

створення умов щодо подолання негативних наслідків змін клімату;

підвищення рівня озеленення територій, збільшення площі зелених насаджень загального користування.

Раціональне використання природних ресурсів:

зменшення споживання енергоресурсів;

підтримка розвитку відновлюваних джерел енергії.

Покращення стану екологічної інфраструктури:

модернізація систем очищення стічних вод, водопостачання та водовідведення.

Посилення управлінського та громадського контролю

удосконалення системи екологічного моніторингу на території громади;

підвищення прозорості та відкритості екологічної інформації;

активізація участі громадськості у вирішенні питань охорони довкілля.

Формування екологічної культури

покращення екологічної освіти;

формування відповідального ставлення до природи;

підвищення екологічної свідомості громадян.

Соціально-економічні ефекти:

створення комфортних умов для проживання та відпочинку населення.

6. Обсяги та джерела фінансування

Джерелами фінансування виконання заходів Програми є кошти: обласного бюджету та бюджету громади, в тому числі природоохоронного фонду; підприємств, установ та організацій; інші джерела фінансування не заборонені законодавством (добровільні внески, інвестиції, грантові кошти тощо).

Кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Хмельницької міської територіальної громади використовуються для цільового фінансування щорічного переліку природоохоронних заходів, які реалізуються на території громади та відповідають видам діяльності, що належать до затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 року № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами).

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми.

Організація виконання Програми покладається на управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради. Управління забезпечує щоквартальний моніторинг виконання заходів Програми.

Відповідальні виконавці забезпечують виконання заходів, визначених даною Програмою, та щоквартально інформують про хід виконання заходів управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради, яке у свою чергу забезпечує узагальнення, аналіз та інформування населення (раз на пів року) шляхом розміщення звітної інформації на офіційному сайті Хмельницької міської ради.

Контроль за виконанням даної Програми здійснює постійна комісія міської ради з питань містобудування, земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища.

Секретар міської ради

Віталій ДІДЕНКО

Начальник управління з питань екології
та контролю за благоустроєм

Роман ЦИМБАЛЮК

Основні заходи

Програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади на 2026 - 2030 роки, загальний обсяг прогнозованого фінансування Програми

Заходи щодо покращення якості атмосферного повітря та кліматична політика: пом'якшення та адаптація до зміни клімату

Таблиця 1

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні	Орієнтов-ний обсяг фінансування, (тис.грн)	Джерела фінансування (тис. грн)			Очікуваний результат	
					Обласний бюджет	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади, в тому числі			
							фонд ОНПС		
1	Обслуговування та забезпечення функціонування системи моніторингу атмосферного повітря на території громади	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	2 250,0 300,0 450,0 500,0 500,0 500,0	0,0	0,0	2 250,0 300,0 450,0 500,0 500,0 500,0	0,0	Забезпечення безперервного, достовірного та репрезентативного контролю за станом атмосферного повітря; формування бази даних про якість атмосферного повітря.
2	Попередження несанкціонованого спалювання речовин (листя, сільськогосподарських залишків, сміття та відходів тощо)	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	150,0 20,0 20,0 30,0 30,0 50,0	0,0	0,0	150,0 20,0 20,0 30,0 30,0 50,0	0,0	Зменшення кількості випадків спалювання рослинних залишків; Підвищення рівня екологічної свідомості населення; Зменшення забруднення повітря.
3	Створення та розвиток зеленої інфраструктури (облаштування	2026 2027 2028	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Управління комунальної інфраструктури	2 300,0 300,0 500,0 500,0	0,0	0,0	2 300,0 300,0 500,0 500,0	0,0	Покращення мікроклімату міського середовища,

	дощових садів, зелених дахів, луків, міні скверів)	2029 2030		500,0 500,0			500,0 500,0		зниження температурного ефекту, зменшення обсягів поверхневого стоку дощових вод. Підвищення рівня природного дренажу.
4	Проведення Днів Сталої Енергії	2026	Відділ енергоменеджменту	300,0	0,0	0,0	300,0	0,0	Підвищення обізнаності мешканців з питань енергоефективності , відновлюваної енергетики та кліматичної відповідальності.
		2027		50,0			50,0		
		2028		50,0			50,0		
		2029		70,0			70,0		
		2030		80,0			80,0		
5	Розробка Плану дій сталого енергетичного розвитку та клімату (ПДСЕРК)	2026 2027	Відділ енергоменеджменту	200,0 200,0	0,0	200,0 200,0	0,0	0,0	Ефективне енергоспоживання та зменшення викидів парникових газів.
6	Заходи з кліматично розумного міського планування в рамках реалізації проєкту "Інтегроване міське відновлення в Україні (JGURA)"	2026 2027 2028 2029 2030	Комунальна установа Хмельницької міської ради «Агенція розвитку Хмельницького»	Грантові кошти	0,0	0,0	0,0	Грантові кошти	Покращення мікроклімату міської середовища, зниження температурного ефекту, зменшення обсягів поверхневого стоку дощових вод.
7	Збільшення частки (оновлення) громадського електричного транспорту	2026 2027 2028 2029 2030	ХКП «Електротранс», Управління транспорту та зв'язку	281 350,0 281 350,0 В межах бюджетних призначень	0,0	0,0 В межах бюджетних призначень	0,0	281 350,0 281 350,0 Грантові кошти	Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

8	Проведення режимно-налагоджувальних робіт на котлах підприємства	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницьктеплокомуненерго»	12 137,8 2 157,6 2 478,4 3 037,5 2 014,9 2 449,4	0,0	0,0	0,0	12 137,8 2 157,6 2 478,4 3 037,5 2 014,9 2 449,4	Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, тонн/рік: азоту (1) N2O - 0,005; метану - 0,045; оксиду вуглецю – 0,345; діоксиду азоту – 2,434; діоксиду вуглецю – 2421,481
9	Заміна зношених теплових мереж на попередньо ізольовані труби	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницьктеплокомуненерго»	75 000,0 15 000,0 15 000,0 15 000,0 15 000,0	0,0	0,0	0,0	75 000,0 15 000,0 15 000,0 15 000,0 15 000,0	
10	Капітальний ремонт котлів та/ або їх заміна	2026 2027 2028	МКП «Хмельницьктеплокомуненерго»	5 000,0 1 000,0 1 000,0 1 000,0	0,0	0,0	0,0	5 000,0 1 000,0 1 000,0 1 000,0	
		2029 2030		1 000,0 1 000,0				1 000,0 1 000,0	
11	Відновлення ізоляції теплових мереж		МКП «Хмельницьктеплокомуненерго»	250,0	0,0	0,0	0,0	250,0	
		2026		50,0				50,0	
		2027		50,0				50,0	
		2028		50,0				50,0	
		2029 2030		50,0 50,0				50,0 50,0	
	Всього на заходи, в тому числі по роках:			378 937,8	0,0	200,0	5 000,0	373 737,8	
		2026		300 427,6	0,0	200,0	670,0	299 557,6	
		2027		19 548,4	0,0	0,0	1 020,0	18 528,4	
		2028		20 167,5	0,0		1 080,0	19 087,5	
		2029		19 164,9	0,0		1 100,0	18 064,9	
		2030		19 629,4 В межах бюджетних призначень	0	В межах бюджетних призначень	1 130,0	18 499,40	

Заходи з охорони і раціонального використання зелених насаджень, збереження природно-заповідного фонду

Таблиця 2

№	Назва заходу	Термін	Відповідальні	Орієнтовний	Джерела фінансування (тис. грн)			Очікуваний результат
---	--------------	--------	---------------	-------------	---------------------------------	--	--	----------------------

з/п		виконання		обсяг фінансування, (тис. грн)	Обласний бюджет	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади, в тому числі		Кошти підприємств, інші	
							фонд ОНПС		
1	Заходи з озеленення	2026 2027 2028 2029 2030	КП по зеленому будівництву та благоустрою міста, КП «Парки і сквери м.Хмельницького», Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	11 200,0 2 200,0 2 200,0 2 200,0 2 300,0 2 300,0	0,0	10 000,0 2 000,0 2 000,0 2 000,0 2 000,0 2 000,0	1 200,0 200,0 200,0 200,0 300,0 300,0	Обсяг фінансування заходу затверджується щорічно	Озеленення території громади, покращення показників естетичної та оздоровчої складової
2	Заходи з розроблення схеми екомережі території громади	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	200,0 100,0 100,0	0,0	0,0	200,0 100,0 100,0	0,0	Збереження та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду
3	Виготовлення наукових обґрунтувань об'єктів для заповідання	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	200,0 50,0 50,0 50,0 50,0	0,0	0,0	200,0 50,0 50,0 50,0 50,0	0,0	Охорона та збереження зелених насаджень, утримання їх у здоровому впорядкованому стані. Благоустрій об'єктів зеленого господарства
4	Наукові дослідження, проектні та проектно- конструкторські розроблення (відведення земельних ділянок під парки, сквери, зелені зони, території природно- заповідного фонду включаючи заходи з виготовлення	2026 2027 2028 2029 2030	КП по зеленому будівництву та благоустрою міста, КП «Парки і сквери м.Хмельницького», Управління земельних ресурсів, Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	750,0 100,0 100,0 150,0 200,0 200,0	0,0	250,0 50,0 50,0 50,0 50,0 50,0	500,0 50,0 50,0 100,0 150,0 150,0	0,0	Збільшення зелених зон загального користування. Охорона та збереження зелених насаджень.

	проектів землеустрою)								
5.	Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду (в тому числі встановлення меж в натурі).	2026 2027 2028 2029 2030	КП по зеленому будівництву та благоустрою міста, КП «Парки і сквери м.Хмельницького», Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	550,0 150,0 100,0 100,0 100,0 100,0	0,0	0,0	550,0 150,0 100,0 100,0 100,0 100,0	0,0	Охорона та збереження зелених насаджень, утримання їх у здоровому впорядкованому стані. Благоустрій об'єктів зеленого господарства
6	Розроблення документації із землеустрою для територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Витрати на резервування територій для заповідання.	2026 2027 2028 2029	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Управління земельних ресурсів	450,0 100,0 100,0 100,0 150,0	0,0	0,0	450,0 100,0 100,0 100,0 150,0	0,0	Збереження, відновлення зелених зон
7	Утримання та оновлення об'єктів природно-заповідного фонду	2026 2027 2028 2029 2030	КП по зеленому будівництву та благоустрою міста, КП «Парки і сквери м.Хмельницького», Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	81 900,0 15 000,0 16 000,0 16 600,0 17 150,0 17 150,0	0,0	81 500,0 15 000,0 16 000,0 16 500,0 17 000,0 17 000,0	400,0 100,0 150,0 150,0	Обсяг фінансування заходу затверджується щорічно	Збереження та розвиток об'єктів природно-заповідного фонду
8	Будівництво, розширення, реконструкція та облаштування вольєрів для	2026 2027 2028 2029	КП «Парки і сквери м.Хмельницького»	500,0 100,0 150,0 150,0	0,0	0,0	500,0 100,0 150,0 150,0	0,0	Поліпшення середовища перебування тварин у зоокуточку

	утримання тварин у зоокуточку в парку ім. Чекмана	2030		100,0			100,0		
9	Встановлення (поновлення) знаків-аншлагів, межових знаків на території об'єктів природно-заповідного фонду	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, КП по зеленому будівництву та благоустрою міста, КП «Парки і сквери м.Хмельницького»	230,0 50,0 50,0 60,0 70,0	0,0	0,0	230,0 50,0 50,0 60,0 70,0	0,0	Інформаційні заходи задля збереження об'єктів природно-заповідного фонду.
10	Заходи з консервації, відновлення та рекультивації земель, в тому числі таких, що постраждали внаслідок російської збройної агресії, пожеж та інших природних і техногенних впливів.	2026 2027 2028 2029 2030	Управління комунальної інфраструктури, Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Управління земельних ресурсів	200,0 50,0 50,0 100,0 В межах бюджетних призначень	0,0	0,0 В межах бюджетних призначень	200,0 50,0 50,0 100,0 В межах бюджетних призначень	0,0	Безпека життєдіяльності, покращення стану навколишнього середовища
11	Створення і відновлення сіножатей і пасовищ	2026 2027 2028 2029 2030	Управління земельних ресурсів	100,0 50,0 50,0	0,0	100,0 50,0 50,0	0,0	0,0	Збільшення площі пасовищ та сіножатей
12	Розроблення документації із землеустрою щодо віднесення земель комунальної власності до категорії самозаліснених земель	2026 2027 2028 2029 2030	Управління земельних ресурсів	100,0 50,0 50,0	0,0	100,0 50,0 50,0	0,0	0,0	Збільшення площі лісів
13	Інвентаризація земель	2026	Управління земельних ресурсів	В межах бюджетних		В межах бюджетних			Збільшення площі зелених насаджень у

	Хмельницької міської територіальної громади	2027 2028 2029 2030		призначень		призначень			населених пунктах, а також іншої зеленої інфраструктури
14	Заходи щодо запобігання інтродукції та поширення чужорідних видів рослин, які загрожують природним екосистемам.	2026 2027 2028 2029 2030	Управління комунальної інфраструктури, Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	3 840,0 700,0 750,0 780,0 790,0 820,0	0,0	3 840,0 700,0 750,0 780,0 790,0 820,0	0,0	0,0	Збереження екосистеми
	Всього на заходи в тому числі по роках:	2026 2027 2028 2029 2030		100 220,0 18 550,0 19 700,0 20 240,0 21 060,0 20 670,0	0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0	95 790,0 17 850,0 18 900,0 19 330,0 19 840,0 19 870,0	4 430,0 700,0 800,0 910,0 1 220,0 800,0	0,0 0,0 0,0 0,0 0,0 0,0	

Заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів

Таблиця 3

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні	Орієнтовний обсяг фінансування, (тис. грн)	Джерела фінансування (тис. грн)				Очікуваний результат
					Обласний	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади, в тому числі		Кошти підприємств, інші	
						бюджет			
1	Біологічна меліорація водойм	2026	Управління з питань екології та контролю за	1 600,0 350,0	0,0	0,0 0,0	1 600,0 350,0	0,00	Покращення санітарно- екологічного стану поверхневих водних об’єктів
		2027	благоустроєм, КП по	350,0		0,0	350,0		
		2028	зеленому будівництву та	350,0		0,0	350,0		
		2029	благоустрою міста, КП	350,0		0,0	350,0		
		2030	«Парки і сквери м.Хмельницького»	200,0		0,0	200,0		
2	Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого	2026	Управління комунальної інфраструктури,	1 900,0 300,0	0,0	В межах бюджетних	1 900,0 300,0	0,00 0,00	Покращення санітарно- екологічного стану поверхневих водних об’єктів
		2027	Управління з питань	350,0		призначень	350,0	0,00	
		2028	екології та контролю за	400,0			400,0	0,00	

	гідрологічного режиму та санітарного стану водойм (в т.ч. реалізація проектів з оздоровлення та розчистки річок П.Буг, Плоска, Кудрянка)	2029 2030	благоустроєм	400,0 450,0			400,0 450,0	0,00 0,00	
3	Проведення робіт, пов'язаних з поліпшенням технічного стану та благоустрою поверхневих водойм на території територіальної громади	2026 2027 2028 2029 2030	Управління комунальної інфраструктури, КП по зеленому будівництву та благоустрою міста, КП «Парки і сквери м.Хмельницького», Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	28 480,0 4 980,0 5 010,0 5 700,0 6 290,0 6 500,0	0,0	27 230,0 4 980,0 5 010,0 5 350,0 5 890,0 6 000,0	1 250,0 В межах бюджетних призначень 350,0 400,0 500,0	0,00	Покращення санітарно-екологічного стану поверхневих водних об'єктів
4	Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок (топографо-геодезичні та картографічні роботи, виготовлення проектів землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів)	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Управління земельних ресурсів	800,0 150,0 150,0 150,0 150,0 200,0	0,0	0,0	800,0 150,0 150,0 150,0 150,0 200,0	0,00	Збереження екосистеми. Забезпечення умов схеми екомережі
5	Комплексне дослідження, розроблення	2026 2027	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	11500,0 1100,0 5100,0	0,0	11000,0 1000,0 5000,0	500,0 100,0 100,0	0,00	Збереження екосистеми. Покращення санітарно-

	рекомендацій та реалізація заходів з ревіталізації малих річок, що протікають на території громади	2028 2029 2030		5100,0 100,0 100,0		5000,0	100,0 100,0 100,0		екологічного стану поверхневих водних об'єктів.
6	Придбання систем, приладів для здійснення контролю за якістю поверхневих та підземних вод на території міста	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, МКП «Хмельницькводоканал»	800,0 250,0 150,0 100,0 150,0 150,0	0,0	0,0	800,0 250,0 150,0 100,0 150,0 150,0	0,00	Контроль за станом води в річках П.Буг, Плоска, Кудрянка
7	Поточний ремонт та утримання криниць громадського користування	2026 2027 2028 2029 2030	КП по зеленому будівництву та благоустрою міста	1 100,0 220,0 220,0 220,0 220,0 220,0	0,0	1 100,0 220,0 220,0 220,0 220,0 220,0	0,0	0,0	Покращення якості питної води
8	Придбання спецтехніки для очищення водойм	2026 2027 2028 2029 2030	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, КП «Парки і сквери м.Хмельницького»	9400,0 2000,0 3200,0 2600,0 1600,0 0,0	0,0	7000,0 2000,0 2000,0 2000,0 1000,0 0,0	2400,0 В межах бюджетних призначень 1200,0 600,0 600,0 0,0	0,00	Покращення екологічного стану водойм за рахунок видалення надлишкової водної рослинності, побутових відходів, мулових відкладень тощо
9	Модернізація і капітальний ремонт артезіанських свердловин і водопровідних насосних станцій	2026 2027 2028 2029 2030	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницькводоканал»	28 000,0 8 000,0 5 000,0 5 000,0 5 000,0 5 000,0	0,0	0,0	0,0	28000,00 8000,00 5000,00 5000,00 5000,00 5000,00	Охорона підземних вод від забруднення
10	Будівництво, розширення, реконструкція споруд і мереж водопроводу і каналізації (в т.ч. проектні)	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницькводоканал»	100 000,0 20 000,0 20 000,0 20 000,0 20 000,0 20 000,0	0,0	50 000,0 10 000,0 10 000,0 10 000,0 10 000,0 10 000,0	0,0	50000,00 10000,00 10000,00 10000,00 10000,00 10000,00	Зменшення втрат води. Зменшення забруднення поверхневих водойм неочищеними стічними водами

	розроблення)								
11	Реконструкція КНС №1 із заміною насосного обладнання по вул.Шевченко,55/1К в м.Хмельницький	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницькводоканал»	39 900,0 19 900,0 20 000,0	0,0	39 900,0 19 900,0 20 000,0	0,0	0,00	Зниження ризику забруднення навколишнього середовища (ґрунтів, підземних вод, водних об'єктів).
12	Реконструкція ГКНС з переоснащенням системи вентиляції, опалення, будівельних конструкцій і комунікацій по вул. Д. Крамара, 6Б у м. Хмельницький	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницькводоканал»	38 800,0 18 800,0 20 000,0	0,0	38 800,0 18 800,0 20 000,0	0,0	0,00	Зменшення екологічних ризиків: запобігання аварійним скидам неочищених стічних вод у навколишнє середовище. Забезпечення надійної та безперебійної роботи системи водовідведення.
13	Капітальний ремонт та реконструкція споруд біологічної очистки на КОС №2 по вул. Вінницьке шосе,135 в м.Хмельницький	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницькводоканал»	9 000,0 3 000,0 3 000,0 3 000,0	0,0	0,0	0,0	9000,00 3000,00 3000,00 3000,00	Покращення якості очищення стічних вод. Поліпшення екологічного стану:зменшення техногенного навантаження на річку Південний Буг внаслідок скиду очищених стічних вод.
14	Реконструкція КОС 2 зі встановленням споруд механічної очистки та СЕС	2026 2027 2028 2029 2030	Управління комунальної інфраструктури, МКП «Хмельницькводоканал»	159 008,0 29 111,0 129 897,0 В тому числі грантові кошти	0,0	50 888,0 20 441,0 30 447,0	0,0	108120,00 8670,00 99450,00 Грантові кошти	Зменшення забруднення поверхневих водойм неочищеними стічними водами. Підвищення енергоефективності.
15	Нове будівництво каналізаційних очисних споруд господарсько-побутових стоків, продуктивністю 60	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницькводоканал»	1 810 000,0 10 000,0 450 000,0 450 000,0 450 000,0 450 000,0	0,0	0,0	0,0	1810000,00 10000,00 450000,00 450000,00 450000,00 450000,00	Запобігання потраплянню неочищених стічних вод у водойми. Досягнення нормативних

	тис.м3 /добу у місті Хмельницький по Вінницькому шосе,135 на території існуючих очисних споруд №2			В тому числі грантові кошти				Грантові кошти	показників очищення стічних вод
16	Чистка мулових майданчиків	2026 2027 2028 2029 2030	МКП «Хмельницькводоканал»	25 000,0 5 000,0 5 000,0 5 000,0 5 000,0 5 000,0	0,0	0,0	0,0	25000,0 5000,0 5000,0 5000,0 5000,0 5000,0	Усунення загрози забруднення ґрунтів і ґрунтових вод внаслідок неконтрольованого накопичення мулу.
17	Будівництво очисних споруд на зливові стоки у м. Хмельницькому	2026 2027 2028 2029 2030	Управління комунальної інфраструктури	Відповідно до проєктно-кошторисної документації	Відповідно до проєктно-кошторисної документації	Відповідно до проєктно-кошторисної документації	0,0	0,00	Ліквідація забруднення поверхневих водних об'єктів, зокрема річки Південний Буг
	Всього на заходи в тому числі по роках:			2 265 288,0	0,0	225 918,0	9 250,0	2030120,00	
		2026		84 461,0	0,0	38 641,0	1 150,0	44670,00	
		2027		647 327,0	0,0	72 577,0	2 300,0	572450,00	
		2028		536 420,0	0,0	61 370,0	2 050,0	473000,00	
		2029		509 260,0	0,0	37 110,0	2 150,0	470000,00	
		2030		487 820,0	0,0	16 220,0	1 600,0	470000,00	

Заходи у сфері управління відходами

Таблица 4

	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні	Орієнтовний обсяг фінансування (тис. грн)	Джерела фінансування (тис. грн)				Очікуваний результат
					Обласний бюджет	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади, в тому числі		Кошти підприємств, інші	
							Фонд ОНПС		
1.	Забезпечення екологічно		Управління з питань екології та контролю за	4 400,0	0,0	2 500,0	1 900,0	0,0	Покращення санітарно-
		2026		800,0		500,0	300,0		

	безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин (в тому числі: ліквідація стихійних сміттєзвалищ; влаштування Центру управління відходами; придбання контейнерів для сортування відходів; проведення навчання з сортування відходів)	2027	благоустроєм, Управління комунальної інфраструктури, ХКП «Спецкомунтранс»	800,0		500,0	300,0		екологічного стану території Хмельницької міської територіальної громади
		2028		800,0		500,0	300,0		
		2029		1 000,0		500,0	500,0		
		2030		1 000,0		500,0	500,0		
			Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення ГУ ДСНС України в Хмельницькій області	150,0	0,0	0,0	150,0	0,0	
		2026							
		2027		50,0			50,0		
		2028		50,0			50,0		
		2029		-					
		2030		50,0			50,0		
2	Виготовлення та розміщення інформаційних листівок, екологічної реклами, відеороликів тощо на тему: «Розумне поводження з відходами»		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, ХКП «Спецкомунтранс»	460,0	0,0	В межах бюджетних призначень	460,0	0,0	Підвищення екологічної свідомості громадян
		2026		60,0			60,0		
		2027		100,0			100,0		
		2028		100,0			100,0		
		2029		100,0			100,0		
		2030		100,0			100,0		
3	Придбання та впровадження установок, обладнання та машин для збору, транспортування,		ХКП «Спецкомунтранс»	2 500,0	0,0	В межах бюджетних призначень	2 500,0	0,0	Забезпечення роздільного збирання відходів. Зменшення обсягів відходів, що потрапляють на полігон.
		2026		1 300,0			1 300,0		
		2027		В межах бюджетних призначень			В межах бюджетних призначень		
		2028		400,0			400,0		

	перероблення, знешкодження та складування побутових відходів	2029		400,0			400,0		
		2030		400,0			400,0		
4	Запровадження в населених пунктах громади роздільного збирання відходів, що придатні для повторного використання та перероблення		ХКП	500,0	0,0		500,0	0,0	Підвищення екологічної свідомості громадян
		2026	«Спецкомунтранс»,	100,0		В межах бюджетних	100,0		
		2027	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	100,0		призначень	100,0		
		2028		100,0			100,0		
		2029		100,0			100,0		
		2030		100,0			100,0		
5	Продовження практики сортування сміття в бюджетних закладах Хмельницької міської територіальної громади		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, ХКП	200,0	0,0	0,0	200,0	0,0	Забезпечення роздільного збирання відходів, підвищення екологічної свідомості молоді
		2026	«Спецкомунтранс»,						
		2027	структурні підрозділи виконавчого комітету	50,0			50,0		
		2028	Хмельницької міської ради	50,0			50,0		
		2029		50,0			50,0		
		2030		50,0			50,0		
6	Організація збирання відходів, утворених внаслідок бойових дій, які зберігаються в не пристосованих для цього місцях		Управління комунальної інфраструктури	1 000,0	0,0	1 000,0	0,0	0,0	Забезпечення дотримання вимог техногенної та екологічної безпеки, повернення територій до безпечного використання
		2026	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	200,0		200,0			
		2027	ХКП	300,0		300,0			
		2028	«Спецкомунтранс»	200,0		200,0			
		2029		200,0		200,0			
		2030		100,0		100,0			
7	Розробка місцевого плану управління відходами Хмельницької міської територіальної громади		Управління комунальної інфраструктури	600,0	0,0	0,0	600,0	0,0	Створення стратегічного документа, який забезпечить системний, екологічно безпечний та економічно ефективний підхід до поводження з відходами
		2026	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм			В межах бюджетних			
		2027	ХКП	300,0		призначень	300,0		
		2028	«Спецкомунтранс»	300,0			300,0		
		2029							
		2030							

	Всього на заходи			9 810,0	0,0	3 500,0	6 310,0	0,0	
		2026		2 460,0	0,0	700,0	1 760,0	0,0	
		2027		1 700,0	0,0	800,0	900,0	0,0	
		2028		2 000,0	0,0	700,0	1 300,0	0,0	
		2029		1 850,0	0,0	700,0	1 150,0	0,0	
		2030		1 800,0	0,0	600,0	1 200,0	0,0	

Заходи у сфері екологічної освіти та виховання. Співпраця з громадськістю

Таблиця 5

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні	Орієнтовний обсяг фінансування, (тис. грн)	Джерела фінансування (тис. грн)			Очікуваний результат	
					Обласний бюджет	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади, в тому числі			Кошти підприємств , інші
							Фонд ОНПС		
1	Проведення конференцій, виставок, семінарів, конкурсів, фестивалів, акцій та інших заходів з питань охорони довкілля. Організація та проведення екологічних акцій серед учнівської молоді Хмельницької міської територіальної громади.		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Департамент освіти та науки Хмельницької міської ради, структурні підрозділи виконавчого комітету Хмельницької міської ради	580,0	0,0	0,0	500,0	80,0	Підвищення екологічної свідомості громадян. Популяризація свідомої поведінки в суспільстві.
		2026		120,0		В межах бюджетних призначень	100,0	20,0	
		2027		120,0			100,0	20,0	
		2028		120,0			100,0	20,0	
		2029		110,0			100,0	10,0	
		2030		110,0			100,0	10,0	

2	Підготовка та видання поліграфічної продукції екологічної тематики, науково-популярних, просвітницьких матеріалів природоохоронного змісту в друкованій та мультимедійній формах		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм, Департамент освіти та науки Хмельницької міської ради	500,0	0,0	0,0	500,0	0,0	Підвищення екологічної свідомості громадян. Забезпечення населення інформацією про стан довкілля, природоохоронні заходи та способи збереження природних ресурсів.
				100,0		В межах бюджетних призначень	100,0		
				100,0			100,0		
				100,0			100,0		
				100,0			100,0		
				100,0			100,0		
3	Здійснення наукового дослідження стану поверхневих вод Хмельницької міської територіальної громади та тенденції до його змін за період 2000-2025 роки		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм міста	200,0	0,0	0,0	200,0	0,0	Отримання матеріалів, обґрунтувань, рекомендацій, направлених на охорону довкілля територіальної громади
		2026		100,0			100,0		
		2027		100,0			100,0		
4	Організація забезпечення робіт проведення		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм міста	1 000,0	0,0	0,0	1 000,0	0,0	Додаткові дослідження дозволять розширити мережу
		2026		200,0			200,0		
		2027		200,0			200,0		

	моніторингу довкілля (атмосферного повітря, вод, ґрунтів)	2028		200,0			200,0		моніторингу та діагностувати реальний стан складових довкілля
		2029		200,0			200,0		
		2030		200,0			200,0		
5	Організація проведення оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм міста	300,0	0,0	0,0	300,0	0,0	Забезпечення дотримання вимог екологічного законодавства
		2026							
		2027		50,0			50,0		
		2028		50,0			50,0		
		2029		100,0			100,0		
		2030		100,0			100,0		
6	Забезпечення участі здобувачів освіти, вихованців та педагогів у Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних та міських проектах, акціях, конкурсах, фестивалях, наукових заходах екологічного спрямування		Департамент освіти та Хмельницької міської ради		0,0		0,0	0,0	Удосконалення професійних компетентностей педагога та поглиблення знань учнів із природничих дисциплін
		2026		В межах бюджетних призначень		В межах бюджетних призначень			
		2027							
		2028							
		2029							
		2030							
7	Комплектування літературою природничого		Управління культури і туризму, Централізована	500,0	0,0	500,0	0,0	0,0	Формування екологічної свідомості та
		2026		80,0		80,0			

	характеру фондів бібліотек міста	2027	бібліотечна система	90,0		90,0			культури. Поширення знань про актуальні екологічні проблеми
		2028		100,0		100,0			
		2029		110,0		110,0			
		2030		120,0		120,0			
8	Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм	130,0	0,0	0,0	130,0	0,0	Підвищення професійного рівня працівників управління.
		2026		20,0			20,0		
		2027		20,0			20,0		
		2028		30,0			30,0		
		2029		30,0			30,0		
		2030		30,0			30,0		
9	Наукові дослідження, проектні та проектно-конструкторські розроблення, що охоплюють природоохоронні заходи.		Управління з питань екології та контролю за благоустроєм міста	500,0	0,0	0,0	500,0	0,0	Отримання матеріалів, обґрунтувань, рекомендацій, направлених на охорону довкілля територіальної громади
		2026		100,0			100,0		
		2027		100,0			100,0		
		2028		100,0			100,0		
		2029		100,0			100,0		
		2030		100,0			100,0		
	Всього на заходи			3 710,0	0,0	500,0	3 130,0	80,0	
		2026		720,0		80,0	620,0	20,0	
		2027		780,0		90,0	670,0	20,0	
		2028		700,0		100,0	580,0	20,0	
		2029		750,0		110,0	630,0	10,0	

Загальний обсяг прогнозного фінансування Програми 2026-2030 роки

Таблиця 6

Заходи Програми	Заплановане фінансування	Джерело фінансування, тис. грн.			
		Обласний бюджет	Бюджет Хмельницької міської територіальної громади	Фонд ОНПС	Інші кошти
Заходи щодо покращення якості атмосферного повітря та кліматична політика: пом'якшення та адаптація до зміни клімату	378 937,8	0,0	200,0	5 000,0	373 737,8
Заходи з охорони і раціонального використання зелених насаджень, збереження природно-заповідного фонду	100 220,0	0,0	95 790,0	4 430,0	0,0
Заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів	2 265 288,0	0,0	225 918,0	9 250,0	2030120,00
Заходи у сфері управління відходами	9 810,0	0,0	3 500,0	6 310,0	0,0
Заходи у сфері екологічної освіти та виховання. Співпраця з громадськістю	3 710,0	0,0	500,0	3 130,0	80,0
Всього	2 757 965,8	0,0	325 908,0	28 120,0	2403937,80

Таблиця 7

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання Програми (роки)					Усього витрат на виконання Програми, тис. грн
	2026	2027	2028	2029	2030	
Обсяг ресурсів усього, тис. грн.,	406 618,6	689 055,4	579 527,5	552 084,9	530 679,4	2 757 965,8
Обласний бюджет	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
бюджет Хмельницької міської територіальної громади, у тому числі	57 471,0	92 367,0	81 500,0	57 760,0	36 810,0	325 908,0
Фонд ОНПС	4 900,0	5 690,0	5 920,0	6 250,0	5 360,0	28 120,0
Кошти підприємств, інші	344 247,6	590 998,4	492 107,5	488 074,9	488 509,4	2 403 937,8

Начальник управління з питань екології та контролю за благоустроєм

Роман ЦИМБАЛЮК

ПАСПОРТ
програми охорони довкілля Хмельницької міської територіальної громади
на 2026-2030 роки

1.	Ініціатор розроблення програми	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради
2.	Підстава для розроблення програми	ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища»
3.	Розробник програми	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради
4.	Співрозробники програми	Виконавчі органи Хмельницької міської ради, комунальні підприємства, профільні громадські організації
5.	Розпорядники коштів	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради, виконавчі органи Хмельницької міської ради, комунальні підприємства
5.1.	Відповідальний виконавець програми	Управління з питань екології та контролю за благоустроєм Хмельницької міської ради
6.	Учасники програми (співвиконавець)	Виконавчі органи Хмельницької міської ради, комунальні підприємства
7.	Термін реалізації програми	2026 - 2030 (5 років)
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Бюджетні кошти, в тому числі кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Хмельницької міської територіальної громади, кошти підприємств, установ, організацій та інші кошти, що не заборонені чинним законодавством.
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	2 757 965,8 тис. грн
9.1.	кошти бюджету громади	325 908,0 тис. грн
	кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища	0,0 тис. грн
	кошти фонду охорони навколишнього природного середовища Хмельницької міської територіальної громади	28 120,0 тис. грн
	кошти підприємств, установ, організацій та інші кошти	2 403 937,80 тис. грн

Начальник управління
з питань екології та контролю за благоустроєм

Роман ЦИМБАЛЮК